

חמ"ד מאחור

חלק בלתי נפרד מדמותו של דיין, כשהוא עומד מאחוריו, כצל, בכל ביקור, סיור או כשלישו ונושא-כליו של שר הביטחון משה דיין. הוא הפך

אירוע. בתמונה מימין נראה אריה בראון עם דיין והרמטכ"ל חיים בר-לב בעת סיור בגבול הצפון. בתמונה במרכז הוא צועד בתמונה משמאל נראה אריה בראון

האדם הראשון שצפה את העתיד להתרחש היה הרמטכ"ל, רב-אלוף דוד (דדו) אלעזר. דדו הבין כי דיין מתעתד להעלות את נושא-כליו לדרגת גנרל ב"צה"ל. כדי למנוע אפשרות כזאת הקדים דדו תרופה למכה. לפי הוראותיו שונה התקן של מזכיר שר הביטחון והורד מתת-אלוף לאלוף-מישנה.

אלא שדדו לא המשיך עוד לכהן זמן רב כרמטכ"ל.

משה דיין הוריש לבא אחריו, שמעון פרס, לא רק את הרמטכ"ל מרדכי (מוטד) גור, אלא גם את מזכירו הצבאי, אלוף-מישנה אריה בראון. והנה, אחרי קצת יותר משנה במחיצתו של שמעון פרס, בה העניק לשר הביטחון החדש את אותם שירותים טובים בהם זיכה בעבר את דיין, מצא פרס לנכון להמליץ בפני הרמטכ"ל על הענקת דרגת תת-אלוף ל-מזכירו.

עצם ההמלצה נראתה בעיני רבים כי שערוריה. אין לדבר שום קשר לאישיותו או לרמתו של אריה בראון, שכבודו במקומו מונח. עצם האפשרות שקצין יכול להגיע בצה"ל לדרגת תת-אלוף בתפקיד של בלדר ולא במסלול סיקודי או מקצועי כלשהו, נוגדת מעיקרה את רוחו ודרכו של צה"ל. קצינים שזכו בדרגה כזו בזכות אומץ-לב, גילוי תכונות מנהיגות, כושר אירגון, רמת חשיבה או ביצוע נדירות — ראו את עצמם נעלבים מעצם הכוונה להעניק דרגת תת-אלוף למזכירו הצבאי של השר.

לא היה כאן שום עניין של קינאה או צרות-עין. היתה זו בעיה עקרונית ש-נראתה בעיני קצינים בכירים רבים בצה"ל כמורה עד כדי כך שהגדירו את המעשה כ"ביויון". בעיני אחרים עלולה היתה הענקת דרגת תת-אלוף למזכירו של השר (המשך בעמוד 20)

החקר של משרד-החוץ, היה זה משה דיין שנתן פרס נוסף לשלישו. הוא מינה אותו כמזכירו הצבאי.

ההבדל בין תפקידי המזכיר והשליש הוא תהומי. כמוהו כהבדל בין שמש ורב. בעוד שתפקיד השליש הוא טכני בעיקרו, דורש תפקיד המזכיר הצבאי הכשרה, השכלה וכישורים אחרים לגמרי.

תפקיד המזכיר הצבאי של שר הביטחון הוא תפקיד מהותי. המזכיר הצבאי הוא המקשר בין השר לבין המטה הכללי של צה"ל. הוא מייצג את שר הביטחון ב"ישיבות המטכ"ל ומוטר לו דיווחים על מה שנאמר והוחלט בהם. דרכו עובר גם כל המידע המודיעיני והצבאי הזורם אל השר והוא החייב למיינו ולתמצאו בפני השר.

יהושע רביב, שכיהן בתפקיד זה לפני אריה בראון, היה בעל כושר אנאליטי — תכונה שאי אפשר להאשים בה את בראון. לפני שהיתמנה רביב לתפקיד הוא כיהן כראש מחלקת-התכנון באכ"א וכראש אג"ם תוא"ר (תכנון ואירגון). אלה הם שני תפקידי-מפתח בצה"ל, שיש בהם כדי להכשיר אדם לכהונת מזכירו הצבאי של שר הביטחון. מי שממנה לתפקיד כזה — כפי שעשה דיין — קצין שתפקידו האחרון היה קצין שלישות בחטיבת שיריון, מוריד בהכרח את חשיבות התפקיד לדרגה הי נמוכה ביותר.

20

ניסה למנוע

אבל משה דיין לא יתרון שלא היה לתפקיד השליש, שבזכותו העניק אותו דיין לבראון: תקן של דרגת תת-אלוף.

WE HAD LUNCH TOGETHER

השירותים הטובים שהעניק לדיין, הביאו להפרכתו משליש למזכיר צבאי לשר הביטחון.

המליץ על העלאתו של בראון לדרגת אלוף-מישנה.

כבר אז היו אנשים שבעה"ל שעינקו את חוטמם נוכח העלאה בדרגה זו. דרגה של אלוף-מישנה היא דרגה של מפקד חטיבה בצה"ל. להעניק דרגה כזו לאדם שהדבר האחרון שהוא פקד עליו היתה פלוגה — רק בזכות שירותיו לשר הביטחון — נראה לרבים כמעשה צורם.

קצינים שזכו בדרגותיהם אחרי מסלול קידום ארוך ומייגע, אחרי שהוכיחו את עצמם בקרב או בפיקוד על יחידות בשדה, התמררו אז במידה רבה של צדק.

אולם כבר אז גילה אריה בראון כי הוא אינו מסתפק בשלושת עלי התאנה שהוער נקו לו וכי שאיפותיו מרקיעות הרבה מעבר לזה. אחד הראשונים שנוכח בכך היה מי שכיהן כמזכירו של משה דיין, תת-אלוף יהושע רביב.

כאשר חלה רביב ונזקק לטיפול רפואי מסובך, הוא יצא לארצות-הברית. כשחזר משם גילה במפתיע כי שלישו של השר תסס את מקומו ואת משרדו. הוא הקים שערוריה, כדי להעמיד את בראון על מקומו ולהבהיר לו שיש עוד מרחק רב בין תפקידו של שליש שר הביטחון לבין תפקיד מזכיר שר הביטחון.

אבל משה דיין לא סבר כך. כאשר פרש רביב מתפקיד המזכיר ומצה"ל, בשל מצב בריאותו ומונה לעמוד בראש מחלקת-

כה רבות לעליה בדרגה בדרגות אלה, עד שאין עוד טעם לקבוע מראש את הפוז"מ. שמונה שנות המתנה בדרגת סגן-אלוף לפני קבלת דרגת אלוף-מישנה, הם זמן מקובל וסביר בצה"ל.

אבל אריה בראון לעג לכל המקובלות. בזכות יכולתו המופלאה הוא עשה מה שלא יכלו לעשות קצינים רבים, בפיקוד על יחידות לוחמות תחת אש, תוך גילוי תכור נות מנהיגות, תושיה ואומץ-לב. הוא הגיע במירוץ לצמרת הרבה הרבה לפניו.

השמש

הופך לרב

מן קצר אחרי שהיתמנה כשלישו של משה דיין הוא הועלה לדרגת סגן-אלוף. כפי שמחייב התקן הצבאי של תפקיד זה.

לא ארך זמן נוסף ודיין גילה כי השליש גבההקומה, החייכן והשאפתן, הוא איש כלבבו. בראון היה נאמן לו עד קצה גבול היכולת, ביצע עבור דיין דברים שהיו מעל ומעבר לצו התפקיד. כך, למשל, לא היה בראון חייב להיות לצד דיין, כשהוא לא עסק בעניינים צבאיים טהורים. אבל מסירותו לשר לא ידעה גבול. ובהודמנות הראשונה, ברגע שהדבר התאפשר לו מבחינת פקודות מטכ"ל, הוא

יד לוחצת יד

הרמטכ"ל, רב-אלוף מרדכי גור, לוחץ את ידו של אריה בראון בעת ששר הביטחון, שמעון פרס, עונד זכתפיו את דרגת התת-אלוף, בטקס שנערך בשבוע שעבר בלישכת שר הביטחון. בראון זכה בדרגה אחרי שהרמטכ"ל הסיר התנגדותו ופרס הסיר את התנגדותו שלו למינויים אחרים בצה"ל.